

Política | Actualitzat el 27/01/2019 a les 12:05

Neziha Eken: «Espanya i Turquia comparteixen la mateixa visió imperialista»

La jurista d'Istanbul, membre de l'Associació d'Advocades i Advocats Progressistes del seu país, assegura que "en l'empresonament de dirigents polítics hi ha moltes similituds entre els estats espanyol i turc"

Neziha Eken | Adrià Costa

El 24 de gener passat, es va celebrar el Dia de l'Advocat Empresonat. Amb aquest motiu, l'advocada Neziha Eken ha estat a Barcelona per participar en la celebració, convidada pel Col·legi d'Advocats de Barcelona (ICAB) (<https://www.icab.es/?go=eaf9d1a0ec5f1dc58757ad6cffdacedb1a58854a600312cc35a3cb1aa3bea3213a7be3b0f77fb8fc2e95237bddb24ac9a89b1b1b0702b83cff4941af2cf7101c>), on va fer una conferència. Eken presideix la secció a Istanbul de l'Associació d'advocades i advocats progressistes de Turquia (ÇHD), actualment il·legalitzada per les autoritats però els membres de la qual romanen actius.

El president de la ÇHD afronta un judici el proper 18 de març i acaba de començar una vaga de fam per denunciar la seva situació. Neziha Eken ens explica quina és la situació dels drets humans a Turquia i com es veu des de l'altra punta de la Mediterrània la situació a Catalunya. Conversem amb ella de la ma de Robert Sabata, del Grup de Defensa de l'ICAB, i a través de la traductora Özgür Günes, activista de la cooperativa Col·lectivaT.

- És difícil ser advocat a Turquia?

- Sí, però no és un fenomen d'ara. Des del cop militar del setembre del 1980, amb l'establiment del règim del general Evren (<https://www.naciodigital.cat/noticia/97328/turquia/herencia/aturk/al/futur/despr/erdogan>), els advocats han pagat un preu molt alt per fer la seva feina. La meua associació, la ÇHD, ja va ser clausurada en aquella època. Després es va tornar a legalitzar, fins que a partir dels anys noranta la situació va empitjorar de nou pels drets i llibertats, amb una acció creixent de grups incontrolats i de paramilitars, amb molts advocats que n'han estat víctimes.

- Les coses han empitjorat després de l'intent de cop d'estat del 2016?

- Sí. Però la deriva autoritària del govern ha tingut moments greus anteriorment. El 2013, en un moment de protestes pel projecte de construcció d'un centre comercial al parc Taksim Gezi, a Istanbul, van haver nombroses detencions i es va produir una gran mobilització d'advocats. En un moment donat, un helicòpter militar va arribar a atacar el col·legi d'advocats d'Istanbul. Encara es conserven els impactes de les bales en un despatx del col·legi. Després de l'intent colpista de l'estiu del 2016 (<https://www.naciodigital.cat/noticia/112453/cop/estat/fracassat/deixa/dos-cents/morts/miler/ferits/turquia>), sí, l'Estat encara ha incrementat la pressió repressiva contra els lletrats.

- En quina situació està ara la seva associació?

- L'associació té més de 3.000 membres. En aquests moments, hi ha vint advocats de l'associació en espera de ser processats (<https://medyavehukuk.org/en/17-chd-and-hhb-lawyers-released>). El judici començarà el 18 de març vinent i un dels qui seran jutjats és el seu president, Selçuk Kozagaçlı. Les operacions contra els advocats són contínues i tenen motivació política. Des del moment que un advocat accepta la defensa dels acusats de delictes polítics, molts es converteixen, als ulls de l'Estat, en uns acusats més. A Selçuk i als altres se'ls acusa de connivència amb grup terrorista.

Neziha Eken, presidenta de la secció d'Istanbul de l'Associació d'Advocades i Advocats Progressistes de Turquia. Foto: Adrià Costa

- Per quins motius?

- Per haver aparegut en actes públics, rodes de premsa, funerals i haver participat en la defensa de membres de l'organització DHKP-C (Partit Revolucionari d'Alliberament), un grup que havia practicat la lluita armada i és considerat terrorista. El 2013 ja van ser detinguts i acusats dels mateixos delictes. Aquest és el segon procés per les mateixes acusacions. En alguns casos, un fet que pesa contra ells és que van formar part de la defensa de les famílies de les víctimes de l'explosió de la mina de Manisa, el 2014, on van morir més de 200 miners. Va ser un cas que va desgastar molt el govern d'Erdogan. Aquesta setmana, Selçuk Kozagaçlı i cinc més han començat una vaga de fam per denunciar la seva situació.

- Fins quan volen mantenir la vaga de fam?

- Fins al moment en què comenci el judici.

- En quina situació es troba el poder judicial a Turquia?

- No es pot parlar d'independència judicial ni de separació de poders a Turquia. Immediatament després de l'intent d'enderrocar Erdogan, el 2016, es va fer una purga que va afectar més de 3.000 jutges. Les seves decisions estan, a més, intervingudes pel poder polític i es produeixen canvis continus en la composició dels tribunals. De manera que si se segueix un cas, es comprova que han anat modificant-se els membres del tribunal.

"A Turquia hi ha prop de 30.000 presos preventius"

- Quantes persones es troben en presó preventiva a Turquia?

- És molt difícil donar unes xifres, però creiem que poden ser a prop dels 30.000.

- Quina és la situació al Kurdistan?

- També allí la situació va empitjorar després de l'intent de cop del 2016 (<https://www.naciodigital.cat/noticia/121417/turquia/arresta/118/diputats/partit/prokurd/resposta/atemptat/istanbul>) . Hi ha nou diputats prokurds a la presó, hi ha molts electes que van ser destituïts enmig d'una ofensiva repressiva i es va arribar a destituir fins a 94 alcaldes. El març vinent hi haurà eleccions municipals a Turquia, i en aquests moments la pràctica totalitat dels municipis del Kurdistan turc estan sota tutela judicial.

Neziha Eken, durant l'entrevista amb Nació Digital a la seu de l'ICAB. Foto: Adrià Costa

- Malgrat tot, sembla que el president Erdogan disposa de prou suports polítics. Va guanyar el referèndum de l'abril del 2017.

- La veritat és que l'oposició es troba actualment amb moltes dificultats per poder desenvolupar la seva tasca. El règim d'Erdogan és cada cop més totalitzador (<https://www.naciodigital.cat/noticia/126521/turquia/erdogan/camina/cap/regim/mes/autoritari>) i ha anat tallant tots els canals que fan viable una feina d'oposició. Cada setmana, centenars de persones afronten processos judicials per suposats delictes d'opinió. En molts casos s'aplica el

temible article 302 del codi penal, que castiga els delictes contra la unitat nacional.

- Què pensa del fet que hi hagi dirigents polítics catalans en presó preventiva?

- Estem en contra de la presó preventiva i protestem per la situació que passen els dirigents polítics empresonats. Els posicionaments polítics no han de ser mai objecte d'un procés judicial ni menys d'empresonament. Desitjo que estiguin en llibertat el més aviat possible.

- Troba punts en comú en la situació política turca i l'espanyola?

- L'empresonament de dirigents polítics ja és una similitud entre Espanya i Turquia (https://www.naciodigital.cat/noticia/169319/opositor/kurd/turquia/utilitza/exemple/espanya/justifica_r/detencio/diputats), malgrat que el Tribunal Europeu de Drets Humans passa per alt la situació a tots dos països. En aquest tema, tots dos estats, Espanya i Turquia, funcionen amb la mateixa lògica. La lògica de politització de la justícia funciona de la mateixa manera a Madrid i a Ankara. Tant Turquia com Espanya no reconeixen els drets dels pobles que hi ha dins de les seves fronteres. La situació a tots dos països és diferent. Però comparteixen una visió imperialista, filla del passat històric d'Espanya i Turquia.

"Els estats turc i espanyol no reconeixen els drets dels pobles que hi ha dins de les seves fronteres"

- En la insensibilitat per les altres llengües que es parlen també hi ha similituds?

- A Turquia és molt més greu la manca de reconeixement als altres pobles. No es respecta la llengua materna dels kurds ni poden tenir un sistema escolar propi. Sí que es pot parlar en kurd pel carrer, tu pots dir que ets kurd i pots afiliar-te en qualsevol partit polític sent kurd. Pots ser diputat. Però no pots reivindicar la teva identitat o cultura kurda, o la teva identitat lingüística. Si t'assimiles, no tens cap problema.

Neziha Eken va ser a Barcelona amb motiu del Dia de l'Advocat Empresonat. Foto: Adrià Costa